

- : () . /

(.)

·
·

· ()

·
·
·

:

:

()

· ()

:

-

»

:

·

«

()

) «

»

(

·

) «

»

· (

)

()

-

-

(

..

-

-

()

.

« » « »

« » « »

« » « »

.

.(- :)

()

« » « » « »

.

»

. «

.

»

.(:) « ()

:

.

.(:) :

(- -

.

)

.(

.(:)

.(- -)

.

()

()

» :

.(:)

.

()

.(:) «

.

)

(

.

()

« »

»

Hermeneutik

)

(

.(:)

.(- :) «

()

..

:

.

.(:).

.

.

.

.

-

.

-

:

»

()

() .

▪

.

(:).«

.

۷۳

..

.

()

(:).«

« »

»

(- :). «

.

« »

« » « »

()

.

:

»

(:).« »

(:).«

-

»

«

:

»

.

.

(- :)

»

.

(:) .«

- :

.

-

:).

(

(:) .

.

.

.

.

»

-

-

.

..

«

»

«

-

»

«

»

«

»

«

»

«

»

«

»

:

(:) .

« »

(:) .

..

.

« »

« - »

- - .

().

.

.

() - - .

()

.

- .

- .

- :

() »

.

()

.

«

(- :)

.) -
) - ()
(»
.
(:).«

- -
(- :).
:
.
»
.
.
.
.
.()

. (:).«
.
.
»
()
«
-

..

- -

.

- -

.

- -

- -

- -

»

«

« » :

» () »

()

: «

» (:) .«

-

)

()

- - (

.

(:) .«

.

»

-

()

.

« .) :

(

»

« »

«

« »

(:) . «

(- :) .

()

.

.

- - .

»

() . «

.

- -

« »

»

.

()

« »

»

)

- 1- Skinner, Quentin, "Motives, intentions and the interpretation of texts", "Meaning and understanding in the history of ideas", "Some problems in the analysis of political thoughts and action", in *Meaning and Context*, Quentin Skinner and his critics, Edited by James Tully, Princeton, University Press, New Jersey, 1988.

قرائت دینی مجتهد شبستری و رابطه آن با آراء سیاسی وی

سید خدایار مرتضوی^۱، عباس منوچهری^۲

محمد مجتهد شبستری (۱۳۱۵ ه. ش) از جمله نوگرایان دینی ایران معاصر می‌باشد که با استفاده از دانش هرمنوتیک به دین و متون دینی می‌نگرد. مرکز ثقل نگرش شبستری مقوله (تجربه دینی) است که خود محصول قرائت وی از دین است. از نظر شبستری، این مقوله در حوزه خصوصی جای دارد. از طرفی، شبستری در حوزه سیاست نیز نظریاتی را ابراز کرده که متفاوت و متمایز از آراء سیاسی رایج در اندیشه شیعی است. در اینجا، این سؤال مطرح شده که اولاً میان قرائت شبستری از دین به عنوان تجربه دینی و آراء سیاسی وی چه رابطه‌ای وجود دارد؟ ثانیاً این رابطه تا چه میزان از سازگاری و استحکام منطقی برخوردار است؟ در پاسخ به این سؤال، فرضیه زیر برای آزمون ارائه شده است: قرائت دینی شبستری و آراء سیاسی وی با یکدیگر مرتبط و سازگار بوده ولی این سازگاری از شفافیت و استحکام منطقی لازم برخوردار نیست. زیرا آراء سیاسی وی مبتنی بر نگرش سوژه محور مدرنیته بوده که تضمینات این نگرش با مبانی هرمنوتیک، خصوصاً هرمنوتیک فلسفی مورد استفاده وی، ناهمخوان و متعارض است.

واژگان کلیدی: قرائت دینی، تجربه دینی، سیاست، هرمنوتیک، حقوق بشر

۱. دانشجوی دکتری علوم سیاسی دانشگاه تربیت مدرس

۲. استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه تربیت مدرس